

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 737/2016-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. októbra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ľubomírom Hnátom, Advokátska kancelária, Guothova 20, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 38 D 1512/2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. februára 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ľubomírom Hnátom, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 38 D 1512/2005.

Sťažovateľ uviedol, že jeho matka [REDACTED] zomrela ako vdova [REDACTED]. Okresný súd uznesením č. k. 38 D 1512/2005-263 Dnot 211/2005 z 21. decembra 2007 rozhodol, že bude konať so sťažovateľom a [REDACTED], dcérou poručiťky, o ktorých mal vedomosť, že sú dedičia zo závetu.

Proti uzneseniu podala odvolanie [REDACTED], namietala absolútnu neplatnosť závetu. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) odvolaniu vyhovel, uznesením č. k. 13 CoD 43/08-280 z 11. marca 2009 uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd uznesením č. k. 38 D 1512/2005-286 z 23. júla 2009 rozhodol, že dedičské konanie prerušuje až do vydania právoplatného rozhodnutia v konaní sp. zn. 23 C 194/2008 o určenie neplatnosti závetu.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 23 C 194/2008 z 24. júna 2009 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Co 282/2009 z 18. marca 2010 rozhodol, že závet poručiťky zriadený 29. júna 2005 je neplatný.

Ako dedičia po poručiťke tak prichádzali do úvahy deti poručiťky – sťažovateľ a [REDACTED].

Okresný súd uznesením č. k. 38 D 1512/2005-365 Dnot 211/2005 z 13. júla 2012 rozhodol o prerušení dedičského konania a [REDACTED] odkázal, aby proti sťažovateľovi podala žalobu, že sťažovateľ nie je dedičom po poručiťke z dôvodu dedičskej nespôsobilosti.

V dedičskej veci bolo rozhodnuté uznesením okresného súdu č. k. 38 D 1512/2005-471 Dnot 211/2005 z 5. mája 2014, ktoré sťažovateľ napadol odvolaním z 18. mája 2014.

Krajský súd v uznesení č. k. 4 CoD 10/2014-488 z 26. februára 2015 dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľa je dôvodné.

Uznesením okresného súdu č. k. 38 D 1512/2005-497 Dnot 211/2005 z 11. septembra 2015 bolo v dedičskej veci opätovne rozhodnuté, pričom rozhodnutie bolo obsahovo totožné s uznesením okresného súdu č. k. 38 D 1512/2005-471 Dnot 211/2005 z 5. mája 2014, čím došlo k porušeniu princípu viazanosti právnym názorom súdu vyššieho stupňa, ako aj k narušeniu princípu právnej istoty.

Predmetné uznesenie preto sťažovateľ napadol odvolaním z 1. októbra 2015. Uznesením okresného súdu č. k. 38 D 1512/2005-510 Dnot 211/2005 z 21. októbra 2015 mu bola uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 16,50 €. Proti uzneseniu, v ktorom poukázal na jeho protizákonnosť a odkázal na § 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, ako aj judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sa odvolal.

Uznesením okresného súdu č. k. 38 D 1512/2005-516 Dnot 211/2005 zo 6. novembra 2015 bolo jeho odvolaniu v celom rozsahu vyhovené a uznesenie o povinnosti zaplatiť súdny poplatok bolo zrušené.

Dedičské konanie po poručiteľke nebolo do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu právoplatne skončené, a to napriek skutočnosti, že od smrti poručiteľky uplynulo už jedenásť rokov.

Okresný súd opakovane a hrubo porušil práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, najmä právo vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom a právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, o. i. nerešpektoval záväzné rozhodnutie súdu vyššieho stupňa (Krajského súdu v Bratislave). Okresný súd podľa sťažovateľa porušil aj ústavne garantovaný princíp právnej istoty, ktorý tvorí imanentnú súčasť princípu právneho štátu.

Sťažovateľ zastáva názor, že nečinnosťou okresného súdu došlo k porušeniu jeho ústavných práv zaručených v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 38D/1512/2005 Dnot 211/2005 porušené bolo.

Okresnému súdu Bratislava IV sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 38D/1512/2005 Dnot 211/2005 konal bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 10.000 EUR (slovom desaťtisíc eur), ktorú jej je Okresný súd Bratislava IV povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Bratislava IV je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 303,16 EUR (slovom tristotri eur a šesťnásť) na účet jej advokáta JUDr. Ľubomíra Hnáta... vedeného [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa

čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 38 D 1512/2005.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Podľa zistenia ústavného súdu namietané dedičské konanie na okresnom súde bolo skončené 11. septembra 2015 uznesením č. k. 38 D 1512/2005-497. Sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu doručil 26. februára 2016, teda päť mesiacov po skončení veci na okresnom súde.

Sťažovateľ sa proti uzneseniu okresného súdu odvolal. Krajský súd ho uznesením č. k. 4 CoD 5/2016-529 z 30. júna 2016 potvrdil.

Ústavný súd konštatuje, že v tomto štádiu konania porušenie označených práv na všeobecnom súde, ktorého sťažovateľ označil za účastníka konania, už netrvá a konanie

o jeho sťažnosti pred ústavným súdom nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu zaručenému v čl. 48 ods. 2 ústavy a k právu zaručenému v čl. 6 ods. 1 dohovoru (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti pripadalo do úvahy odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2016